

ROMANIA
CONSILIUL CONCURENTEI
www.competition.ro

Piata Presei Libere, sector 1
Bucuresti
λ
Cabinet Presedinte
Tel: 021.223.11.98, 021.223.11.99;
Fax: 021.223.49.08
mihaiberinde@rccomp.eunet.ro

DECIZIA NR 285
din 19.10.2004

referitoare la masurile de sprijin financiar ce se acorda de catre
Ministerul Finantelor Publice
S.C. HIDROELECTRICA S.A.

CONSILIUL CONCURENTEI,

Avand in vedere dispozitiile Decretului nr.57/2004 pentru numirea membrilor Consiliului Concurenteii,

Avand in vedere dispozitiile Legii concurenteii nr. 21/1996, publicata in Monitorul Oficial nr. 88/30.04.1996, Partea I, cu modificarile si completarile ulterioare,

Avand in vedere dispozitiile Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, publicata in Monitorul Oficial nr. 370/3.08.1999. Partea I, cu modificarile si completarile ulterioare,

Avand in vedere dispozitiile Acordului European instituind o asociere intre Romania, pe de o parte si Comunitatile Europene si statele membre ale acestora, pe de alta parte, ratificat prin Legea nr. 20/1993, publicata in Monitorul Oficial nr. 73/12.04.1993, Partea I,

In temeiul urmatoarelor considerente,

I. PROCEDURA

- (1) Prin adresa nr. 108.178 din 24.05.2004, inregistrata la Consiliul Concurentei cu nr. RS-AS 59/26.05. 2004, Ministerul Finantelor Publice a notificat, in baza art. 6 din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat cu modificarile si completarile ulterioare, masurile de sprijin financiar ce se acorda S.C. HIDROELECTRICA S.A. Masurile constau in garantarea de catre stat a unor credite externe contractate de societate, acordarea de credite bugetare in vederea finantarii realizarii de investitii si scutirea de la plata taxelor vamale si a TVA-ului aferent importurilor unor echipamente necesare obiectivelor de investitii.
- (2) Prin adresa nr. DAAS/419/15.06.2004 s-au solicitat informatii suplimentare, in baza art. 6 alin. (4) din Legea nr.143/1999, cu modificarile si completarile ulterioare. Ministerul a transmis informatii prin adresa nr.157.121/29.06.2004 din 29.06.2004 inregistrata la Consiliul Concurentei cu numarul R.G. 3846/29.06.2004. Intrucat raspunsul primit nu a clarificat in totalitate toate aspectele vizate, s-a revenit la solicitarea de informatii suplimentare prin adresele nr. DAAS/576/19.07.2004, DAAS/607/27.08.2004 si DAAS/681/17.09.2004.
- (3) Informatiile solicitate au fost transmise cu adresele 689080/27.09.2004 si 12877/ 29.09.2004 inregistrate la Consiliul Concurentei cu DAAS nr. 722/29.09.2004 respectiv DAAS nr. 732/01.10.2004. Notificarea a devenit efectiva la data cand informatiile au fost exacte si complete, respectiv 01.10.2004.

II. DESCRIEREA MASURILOR DE SPRIJIN FINANCIAR

1. Modalitatile de acordare a ajutorului de stat

- (4) Sprijinul financiar de care beneficiaza S.C. HIDROELECTRICA S.A. se acorda prin urmatoarele modalitati:
 - garantii acordate de catre stat in vederea obtinerii unor credite externe destinate completarii finantarii unor obiective de investitii pentru

modernizarea si reabilitarea Sistemului Energetic National, in vederea cresterii eficientei si a gradului de siguranta in functionare. Creditele contractate sunt garantate in proportie de 100% in numele statului de catre Ministerul Finantelor Publice.

- credite bugetare de la Fondul special de dezvoltare a sistemului energetic, care ulterior au fost prevazute in Legea bugetului de stat (pe anii 2003 si 2004), in vederea efectuarii de investitii pentru obiectivele din sistemul hidroenergetic;
- scutire de la plata taxelor vamale si a TVA-ului pentru importurile de echipamente aferente unor obiective de investitii in sistemul hidroenergetic.

2. Beneficiarul masurilor de sprijin din partea statului

- (5) Beneficiarul masurilor de sprijin financiar din partea statului este S.C. HIDROELECTRICA S.A., societate comerciala pe actiuni infiintata prin reorganizarea Companiei Nationale de Electricitate S.A., in baza H.G. nr. 627/2000. Capitalul social al acesteia este in valoare de 39.482.929.600.000 lei si este detinut in intregime de statul roman in calitate de actionar unic, prin Ministerul Economiei si Comertului.
- (6) S.C. HIDROELECTRICA S.A. are ca scop producerea si vanzarea energiei electrice cu respectarea legislatiei in vigoare. Obiectul principal de activitate il constituie :
- producerea energiei electrice in centrale hidro si vanzarea energiei electrice;
 - realizarea de servicii de sistem pentru reglaj frecventa-putere, tensiune, asigurarea rezervei statice si dinamice si altele, pentru Sistemul energetic national;
 - modernizarea si retehnologizarea instalatiilor energetice existente, precum si extinderea automatizarii;
 - realizarea de investitii in domeniul de activitate si efectuarea de lucrari de constructii-montaj;
 - revizii si reparatii la agregatele si instalatiile energetice, precum si la dispozitivele de lucru si de mecanizare specifice;
 - ecluzarea navelor fluviale de pe Dunare (tranzitarea navelor, din amonte in avalul sau din avalul in amonte unui rau, prin sectiunea unui baraj; aceasta operatiune se poate face numai prin intermediul unor

dispozitive speciale care ridica sau coboara nava), transport fluvial si navigatie in domeniul propriu si transbordarea de marfuri intre mijloacele de transport navale si terestre, prin capacitatile disponibile de la ecluzele de pe Dunare. Mentionam ca, S.C. HIDROELECTRICA S.A. are obligatia de a asigura aceste servicii in perimetrul barajelor care intra in patrimoniul sau, fara a percepe taxe.

- realizarea de programe pentru reducerea impactului instalatiilor energetice asupra mediului inconjurator.

- (7) S.C. HIDROELECTRICA S.A. are in prezent in componenta opt filiale de productie a energiei (S.C.Hidroserv Bistrita, S.C. Hidroserv Cluj., S.C. Hidroserv Arges, S.C. Hidroserv Hateg, S.C. Hidroserv Portile de Fier, S.C. Hidroserv Ramnicu-Valcea, S.C. Hidroserv Sebes, S.C. Hidroserv Slatina) si 12 sucursale.
- (8) Piata relevanta a produsului este reprezentata de piata serviciului public de productie a energiei electrice. In ceea ce priveste piata geografica relevanta, energia electrica produsa de S.C. Hidroelectrica Bucuresti S.A. este furnizata filialelor S.C. ELECTRICA S.A. din Moldova, Dobrogea, Transilvania Nord, Transilvania Sud, Muntenia Sud, Muntenia Nord, Banat. De asemenea, societatea exporta energie electrica in Grecia, Albania, Serbia si Muntenegru.
- (9) Cota de piata a S.C. HIDROELECTRICA BUCURESTI S.A. este de 23%. Principalii concurenti ai S.C. HIDROELECTRICA BUCURESTI S.A. pe piata interna sunt: S.C. Electrocentrale Bucuresti S.A., S.C. Electrocentrale Turceni S.A., S.C. Electrocentrale Rovinari S.A, S.C. Electrocentrale Deva S.A., S.C. Termoelectrica S.A., S.C. Nuclearelectrica S.A. Mentionam insa ca, S.C.Hidroelectrica S.A. este singurul agent economic de pe piata romaneasca care produce energie electrica in sistem hidro.

3. Detalierea modalitatilor de acordare a sprijinului financiar

3.1. *Garantii de stat*

- (10) Conform Acordului de garantie dintre Romania si Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare, semnat la Washington la 29 august 1995, ratificat prin *O.G. nr. 41/1995, modificata prin H.G. nr. 584/2002 pentru aprobarea amendamentelor convenite la Bucuresti la 31 mai 2002 intre Guvernul Romaniei, prin Ministerul Finantelor Publice, si Banca Internationala pentru Reconstructie si Dezvoltare la Acordul de garantie, Regia Autonoma de*

Electricitate „RENEL” a contractat un credit extern in valoare de 110 milioane USD garantat, in numele statului, in proportie de 100% de Ministerul Finantelor Publice. Statul garanteaza neconditionat plata corespunzatoare si la timp a capitalului, a dobanzii si a spezelor imprumutului si a primei, daca va fi cazul, asupra platii anticipate a imprumutului si indeplinirea tuturor celorlalte obligatii ale Imprumutatului (RENEL). Scopul contractarii acestui credit este finantarea proiectului „**Modernizarea si reabilitarea Sistemului Energetic National**”.

- (11) In urma Reorganizarii Regiei Autonome de Electricitate “RENEL” S.A., in baza H.G. nr. 365/1998 s-a infiintat Compania Nationala de Electricitate S.A. (CONEL), creditele aflate in derulare la Regia Autonoma de Electricitate „RENEL” S.A. fiind preluate de societatea nou-infiintata. In baza H.G. nr.627/2000, Compania Nationala de Electricitate S.A. a fost desfiintata, obiectul sau de activitate fiind preluat de S.N. Transelectrica S.A., S.C. Termoelectrica S.A., S.C. Hidroelectrica S.A. si S.C. Electrica S.A.. Urmare acestei reorganizari, fiecare societate nou-infiintata a preluat o parte din creditele fostei Companii Nationale de Electricitate, in functie de obiectivele stabilite in Acordurile de imprumut si in functie de obiectul de activitate specific fiecărei societati.
- (12) S.C. HIDROELECTRICA S.A. a preluat prin Amendamentul din 31 mai 2002 la Contractul de imprumut din 29 august 1995, in baza Acordului de imprumut mai sus mentionat, o parte din credit, in valoare de 747.471 USD, echivalentul a 24.906.481.191 lei¹, avand ca obiectiv asigurarea unor servicii de consultanta pentru reforma in sectorul energetic. La data infiintarii sale, societatii i-a revenit doar obligatia de rambursare, creditul fiind in intregime tras. Perioada de rambursare a creditului este 01.05.2002 - 01.11.2015.
- (13) Prin H.G. nr. 474/1997, modificata prin H.G. nr. 652/1999, Ministerul Finantelor Publice a fost autorizat sa garanteze, in numele si in contul statului, credite externe in limita valorii de 152,7 mil. CHF, precum si dobanzile, comisioanele si alte costuri aferente creditelor externe ce urmau sa fie contractate de C.N. de Electricitate S.A. (CONEL), pentru finantarea unor lucrari de modernizare a hidroagregatelor 2-6 de la Centrala Hidroelectrica Portile de Fier I. Urmare a restructurarii Conel, acest proiect a fost preluat si continuat in prezent de S.C. HIDROELECTRICA S.A., care a incheiat contracte comerciale cu firma Vatech Hydro in vederea realizarii investitiilor. Pentru onorarea acestui contract, societatea a apelat la urmatoarele imprumuturi externe garantate de stat:

¹ Valoarea in lei a fost calculate la cursul BNR din data de 29.09.2004, 1USD=33.321 lei.

- Pentru Grupul III (HA4), credit extern garantat 100% de MFP in anul 2002, in valoare e **27.970.484 CHF**, acordat de Citibank Londra pe o perioada de 7 ani, destinat finantarii a:
 - 85 % din valoarea contractului comercial, in suma de 25,98 milioane CHF;
 - 85% din valoarea primei de asigurare ERG in suma de 2,08 milioane CHF.

Comisionul de risc perceput de MFP, in calitate de garant, a fost de 4% aplicat la valoarea imprumutului garantat si se achita semestrial de societate in perioada 27.06.2002-27.06.2007.

Dobanda perceputa pentru acest credit este Libor 6 luni + 0,6% pe an. Perioada de rambursare a imprumutului este cuprinsa intre 28 decembrie 2002-28 iunie 2009.

Pana in prezent s-au efectuat trageri in valoare de 27.955.325,3 CHF.

- Pentru Grupul IV (HA3), credit extern garantat 100% de MFP, in anul 2002, in valoare de **28.848.672,75 CHF**, acordat de UBS AG Elvetia, pe o perioada de 8,5 ani, destinat finantarii a :
 - 85 % din valoarea contractului comercial, in suma de 26,72 milioane CHF;
 - 85% din valoarea primei de asigurare ERG in suma de 2,13 milioane CHF.

Comisionul de risc perceput de MFP in calitate de garant, a fost de 1,5 % din valoarea imprumutului garantat si se achita de societate in perioada 05.11.2002-09.03.2005.

Dobanda perceputa pentru acest credit este de Libor 3 luni +0,5% pe an.

Perioada de rambursare a creditului este cuprinsa intre 02.02.2004-02.08.2010.

Creditul a fost in intregime tras pana in prezent.

- Pentru Grupul V (HA2), credit extern garantat 100% de MFP, in anul 2003, in valoare de **30.015.854,5 CHF**, acordat de UBS AG Elvetia pe o perioada de 8 ani, destinat finantarii a:
 - 85 % din valoarea contractului comercial, in suma de 28.191.257,25 CHF;
 - 85% din valoarea primei de asigurare ERG in suma de 1.824.597,25 CHF.
 - Comisionul de risc perceput de MFP in calitate de garant, a fost de 1,5 % din valoarea imprumutului garantat si se achita de societate in perioada 14.10.2003-14.10.2005.

Dobanda perceputa pentru acest credit este Libor 6 luni +0,5% pe an.

Perioada de rambursare a creditului este cuprinsa intre 28 februarie 2005-28 august 2011.

In prezent, valoarea trasa a creditului este de 13.275.037,5 CHF.

- Pentru Grupul VI (HA1), credit extern care va fi garantat 100% de MFP (insa pana in prezent nu a fost emisa scrisoarea de garantie), in valoare de **27.936.302,3 CHF** de la UBS AG Elvetia, destinat finantarii a:
 - 85 % din valoarea contractului comercial;
 - 85% din valoarea primei de asigurare ERG.

Comisionul la fondul de risc urmeaza sa se stabileasca dupa emiterea scrisorii de garantie de catre MFP.

Rata dobanzii din proiectul de Acord de imprumut este Libor CHF la 6 luni plus 0,50% pe an si va fi platita semianual, cu posibilitatea de a opta pentru dobanda fixa.

Rambursarea creditului se va face in 14 rate semestriale egale, consecutive, prima la 6 luni de la data receptiei preliminare, dar nu mai tarziu de 30 aprilie 2006.

Valoarea totala a creditelor garantate de stat in baza lui H.G. nr. 474/1997 este de **114.771.313 CHF**, echivalentul a 3.036.504,6 mil. lei².

- (14) Valoarea totala a creditelor garantate de catre stat pentru finantarea realizarii de catre S.C. HIDROELECTRICA S.A. a unor obiective de investitii este de 3.061.411,1 mil. lei.

3.2. Credite bugetare

- (15) Prin O.G. nr. 24/1994 s-a constituit Fondul special pentru dezvoltarea sistemului energetic, in completarea resurselor proprii de finantare a obiectivelor de investitii, altele decat cele nucleare, din sectorul producerii, transportului, distributiei si utilizarii energiei electrice si termice. Bugetul Fondului special pentru dezvoltarea sistemului energetic se aproba anual ca anexa la Legea bugetului de stat. Incepand cu anul 2003, sumele destinate finantarii anumitor categorii de obiective alocate din Fondul special pentru dezvoltarea sectorului energetic au fost prevazute in Legea bugetului de stat.
- (16) Valoarea totala a creditelor bugetare primite de S.C. HIDROELECTRICA S.A. in perioada 2000-2004 este de 4.499.816.298.000 lei.

² Valoarea in lei a fost calculata la cursul BNR din data de 29.09.2002, 1CHF =26.457 lei.

3.3. Scutire de la plata taxelor vamale si a TVA-ului

- (17) Societatea beneficiaza de aceasta facilitate in baza *O.U.G. nr. 247/2000 privind scutirea de la plata taxelor vamale, a importurilor necesare pentru Reparatia capitala cu modernizare, pentru cresterea sigurantei si capacitatii Centralei Portile de Fier I, aprobata prin Legea nr. 251/2001, completata prin O.G. nr. 56/2001.*
- (18) Valoarea totala a scutirilor de taxe vamale si TVA de care beneficiaza societatea in perioada 2000-2004 este de 440.013.208.560 lei, dintre care 75.555.681.571 lei reprezinta scutirea de taxe vamale si 364.457.526.989 lei reprezinta scutirea de TVA.

III. ANALIZA MASURII DE SPRIJIN DIN PARTEA STATULUI

1. Obligatia de serviciu public de interes economic general

- (19) Sprijinul financiar acordat de stat unei societati care presteaza un serviciu de interes economic general nu este considerat ajutor de stat, in sensul art.2 alin.(1) din *Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, modificata si completata prin Legea nr. 603/2003*, daca sunt indeplinite cumulativ urmatoarele conditii:
- a) obligatia de prestare a unui serviciu de interes economic general sa fie incredintata printr-un act normativ/administrativ si sa fie clar definita;
 - b) parametrii in baza carora se calculeaza compensatia sa fie stabiliti in avans, intr-o maniera obiectiva si transparenta si sa nu permita realizarea unui avantaj economic care ar favoriza agentul economic respectiv fata de concurentii sai;
 - c) compensatia nu poate depasi ceea ce este necesar pentru acoperirea totala sau partiala a costurilor rezultate din prestarea de serviciu de interes economic general, pe baza documentelor contabile relevante si a unui profit rezonabil;
 - d) atunci cand societatea care indeplineste obligatia de serviciu de interes economic general nu a fost desemnata printr-o procedura de licitatie publica care permite selectarea agentului economic capabil sa furnizeze acel serviciu la cele mai mici costuri, nivelul compensatiei necesare trebuie sa fie determinat in baza unei analize comparative a costurilor societatii cu costurile pe care o intreprindere care activeaza in sectorul respectiv, bine

manageriata si avand dotarea tehnica adecvata, astfel incat sa fie capabila sa indeplineasca cerintele necesare unui serviciu public, le-ar fi suportat pentru indeplinirea acestei obligatii asa incat sa obtina un profit rezonabil.

2. Conditia de la pct. (19) lit. a) este indeplinita astfel:

- (20) S.C. HIDROELECTRICA S.A. isi desfasoara activitatea de productie a energiei electrice in baza Licentei nr. 332/2001 acordate de Agentia Nationala de Reglementare in Domeniul Energiei (A.N.R.E.) si activitatea de asigurare a serviciilor de sistem tehnologice in baza Licentei nr. 333/2001.
- (21) Conform art. 16 alin. (1) din Legea Energiei Electrice nr. 318/2003 „activitatile si serviciile pentru care se acorda licente sunt de interes public, cu exceptia celor care sunt destinate exclusiv satisfacerii consumului propriu al titularului autorizatiei sau licentei”.
- (22) In actul de infiintare al societatii, respectiv H.G. nr. 627/2000, este prevazut ca S.C. Hidroelectrica - S.A. raspunde de functionarea instalatiilor energetice proprii in conditii de calitate, siguranta, eficienta economica si protectie a mediului inconjurator.
- (23) Obligatiile S.C.HIDROELECTRICA S.A. in calitate de producator de energie electrica, conform art. 30 din Legea Energiei Electrice nr. 318/2003, sunt urmatoarele :
- sa asigure livrarile de energie electrica si serviciile tehnologice de sistem, cu respectarea criteriilor impuse prin licente, clauze contractuale si reglementari in vigoare;
 - sa ofere in conditii nediscriminatorii intreaga putere electrica disponibila, precum si serviciile tehnologice de sistem;
 - sa mentina o rezerva suficienta de apa, pentru indeplinirea obligatiilor de productie si furnizare continua a energiei electrice prevazute de reglementarile in vigoare;
 - sa se conformeze din punct de vedere operativ cerintelor operatorului de transport si de sistem si sa infiinteze dupa caz, trepte proprii de conducere operativa.

3. Conditia de la pct. (19) lit.b) este indeplinita astfel:

- (24) Piata energiei electrice este o piata reglementata in procent de 65%, autoritatea de reglementare pentru desfasurarea activitatilor in acest sector fiind A.N.R.E. Nivelul ridicat de reglementare al acestor pieti a fost impus de structura

existenta a producatorilor din tara si de necesitatea mentinerii unor preturi cat mai convenabile la consumatorii captivi.

- (25) Vanzarea energiei electrice pe piata reglementata se realizeaza la preturi aprobate de A.N.R.E., iar pretul energiei electrice vandute pe piata concurentiala se stabileste liber pe baza de negociere directa, insa in limita unui anumit plafon stabilit de catre A.N.R.E. (plafon care difera de la un consumator eligibil la celalalt).
- (26) S.C. HIDROELECTRICA S.A. actioneaza pe piata concurentiala din anul 2000, cand au aparut primii consumatori eligibili licentiati cu care a incheiat contracte la pret negociat. Cantitatea vanduta pe piata concurentiala din total productie hidro a fost de 3,4% in anul 2000, 28,2% in 2001, in 2002, a fost de 45,9%, iar in 2003 de 50%. In 2004, cantitatile care pot fi vandute de societate pe piata concurentiala sunt limitate prin ordinul ANRE nr. 33/2003 si nr. 8/2004 la aproximativ 50% din totalul productiei vandute.
- (27) Un alt aspect de reglementare al pietei energiei electrice il reprezinta faptul ca toti producatorii sunt obligati ca la solicitarea Dispecerului Energetic National sa produca cantitatile solicitate de acesta, atunci cand balanta consum-productie la nivel de tara nu este echilibrata, indiferent de modul de realizare a contractelor.
- (28) Astfel, pentru a indeplini aceasta obligatie, S.C. HIDROELECTRICA S.A. a fost nevoita sa cumpere, in anul 2003, 2465 MWh de la Termoelectrica Bucuresti, Electrocentrale Deva, Termoelectrica Ploiesti, Electrocentrale Rovinari, Electrocentrale Turceni, Termoficare 2000 Pitesti, CET Arad, Termica Suceava, la un pret mult mai mare decat cel de vanzare, respectiv pretul de 1.575.162 lei/MWh. Cauza o reprezinta faptul ca, datorita secetei prelungite, S.C. HIDROELECTRICA S.A. nu a putut livra din productie proprie energia electrica necesara pentru acoperirea contractelor de portofoliu incheiate cu S.C. Electrica S.A. 2000 Pitesti, CET Arad, Termica Suceava. Acesta reprezinta si principalul motiv pentru care in anul 2003, societatea inregistreaza o pierdere de 3.695.456.236.000 lei.
- (29) Tariful pe piata reglementata este antecalculat de catre A.N.R.E., iar tariful pe piata concurentiala se negociaza direct cu consumatorul eligibil.
- (30) Inainte de inceperea fiecarui exercitiu financiar, S.C. HIDROELECTRICA S.A. isi fundamenteaza un buget de venituri si cheltuieli care este supus analizei si aprobarii Ministerului Economiei si Comertului, Ministerului Finantelor Publice si Guvernului Romaniei. De asemenea, se fundamenteaza tariful S.C.

Hidroelectrica S.A. pentru anul viitor, fundamentare care se trimite spre ajustare si spre aprobare la A.N.R.E.

- (31) In bugetul de venituri si cheltuieli al societatii, precum si in nota de fundamentare a tarifului, sunt prezentate distinct veniturile (provenite din incasari de pe piata reglementata, incasari de la consumatorii eligibili si de la export, incasari pentru serviciile de sistem, incasari provenite din acoperirea pierderilor in retea) si cheltuielile (cheltuielile materiale, cheltuielile de intretinere si reparare, cheltuielile cu personalul, alte cheltuieli) aferente activitatii de exploatare, precum si proiectele de investitii planificate a se realiza in anul respectiv.
- (32) Investitiile proiectate sunt prezentate pe programe si subprograme, in functie de obiectiv, specificandu-se costul fiecarui proiect, sursele de finantare, termenele de realizare. Astfel, costurile aferente investitiilor necesare bunei functionari a sistemului hidroelectric sunt stabilite in avans.
- (33) Inaintea fiecarui exercitiu financiar, in fundamentarea bugetului de venituri si cheltuieli inaintata de societate, sunt estimate fondurile necesare pentru realizarea programului de reparatii si de retehnologizare. Din lipsa de resurse financiare, aceste cheltuieli nu sunt in totalitate aprobate de catre stat, astfel incat realizarea lor este decalata de la un an la celalalt, conducand la accentuarea gradului de uzura a instalatiilor in cauza.
- (34) Rezultatul exercitiului este estimat a fi un profit rezonabil, in limita procentului de 15% din cifra de afaceri. Analiza bilanturilor contabile a demonstrat ca in nici un an al perioadei 2000-2004, profitul inregistrat nu a depasit 14% din cifra de afaceri.
- (35) La momentul acordarii imprumutului BIRD, Banca Mondiala a intocmit STAFF APPRAISAL REPORT NR. 13887/RO din 09.08.1995 - raportul sau de evaluare a "Proiectului", ce cuprinde Programul de reforma a sectorului energetic, Programul de reabilitare a termocentralelor si Programul de restructurare al RENEL. Conform acestui Raport de evaluare intocmit de Banca Mondiala, la Capitolul E "Prognoze financiare", punctul 4.20 s-a previzionat ca tarifele medii pentru energia electrica sa fie mentinute la aproximativ 50 USD/MWh.

4. Conditia de la pct. (19) lit.c) este indeplinita astfel:

- (36) In perioada 1999-2004, perioada in care S.C. HIDROELECTRICA S.A. beneficiaza de masurile de sprijin notificate Consiliului Concurentei, preturile de vanzare si costurile de productie ale societatii se prezinta dupa cum urmeaza:

Tabel nr. 1- *Evolutia preturilor si a costurilor la S C. HIDROELECTRICA S.A. in perioada 2000-2004*

	Lei/MWh				
	2000	2001	2002	2003	2004
Pretul la producator pe piata reglementata	148.357	175.790	181.341	239.168	411.400
Pretul la producator pe piata concurentiala	577.672	793.162	896.227	853.764	880.513
Costul de productie	218.139	428.519	651.566	941.721	620.000

Sursa: Raspuns informatii suplimentare beneficiar

- (37) Observam ca, pe piata reglementata, in fiecare an al perioadei analizate, costul de productie este mai mare decat pretul de vanzare al energiei electrice la producator.

Tabel nr.2- *Evolutia diferentei dintre preturi si costurile de productie pe piata reglementata a energiei electrice in perioada 2000-2004*

	Lei/MWh				
	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Diferenta dintre pretul de vanzare si costul de productie pe piata reglementata</i>	-69.782	- 252.729	-470.225	-702.553	-208.600

Sursa: Raspuns informatii suplimentare beneficiar

(38) Volumul productiei de energie electrica vanduta de S.C. HIDROELECTRICA S.A. pe piata reglementata in perioada 2000-2004 este prezentat in tabelul nr.3:

Tabelul nr. 3 – *Evolutia ponderii vanzarilor pe piata reglementata in vanzarile totale ale S.C. HIDROELECTRICA S.A in perioada 2000-2004*

	2000 (realizat)	2001 (realizat)	2002 (realizat)	2003 (realizat)	2004 (preliminat)
Total energie electrica vanduta (MWh)	15.000.473	14.609.672	16.245.828	15.457.872	15.250.000
<i>Energie vanduta pe piata reglementata (MWh)</i>	<i>14.485.444</i>	<i>10.483.630</i>	<i>8.794.610</i>	<i>7.602.719</i>	<i>7.529.000</i>
Ponderea vanzarilor pe piata reglementata in total productie (%)	96,6%	71,8%	54,1%	49,2%	49,4%

Sursa: Raspuns informatii suplimentare beneficiar

(39) Coreland informatiile din Tabelul nr. 2 cu cele din Tabelul nr. 3, rezulta ca pe piata reglementata, S.C. HIDROELECTRICA S.A., inregistreaza pe perioada 2000-2004, per total productie vanduta, o pierdere cauzata de decalajul mare dintre costul de productie si pretul de vanzare la producator de aproximativ 14.707,7 mld. lei.

Tabelul nr. 4- *Valoarea pierderilor anuale rezultate din diferentele negative dintre pretul de vanzare si costul de productie pe piata reglementata la S.C. HIDROELECTRICA S.A.*

	mld. lei					
	2000	2001	2002	2003	2004	TOTAL
Pierdere rezultata din diferenta dintre cost si pret pe piata reglementata	1010,8	2649,5	4135,5	5341,3	1570,6	14.707,7

Sursa: Raspuns informatii suplimentare beneficiar

- (40) Pe piata concurentiala**, in fiecare an al perioadei analizate, costul de productie este mai mare decat pretul de vanzare al energiei electrice la producator, cu exceptia anului 2003, cand s-a obtinut un pret sub costul de productie.

Tabel nr.5 – *Diferenta dintre pret si costul de productie pe piata reglementata la S.C. HIDROELECTRICA S.A.*

	Lei/MWh				
	2000	2001	2002	2003	2004
<i>Diferenta dintre pretul de vanzare si costul de productie pe piata concurentiala</i>	359.533	364.643	244.661	-87.957	260.513

Sursa: Raspuns informatii suplimentare beneficiar

- (41)** Volumul productiei de energie electrica vanduta de S.C. HIDROELECTRICA S.A. pe piata concurentiala in perioada 2000-2004 este prezentat in tabelul nr.6:

Tabelul nr. 6- *Evolutia ponderii vanzarilor pe piata concurentiala in vanzarile totale ale S.C. HIDROELECTRICA S.A in perioada 2000-2004*

	2000 (realizat)	2001 (realizat)	2002 (realizat)	2003 (realizat)	2004 (preliminat)
Total energie electrica	15.000.473	14.609.672	16.245.828	15.475.872	15.250.000

vanduta (MWh)					
<i>Energie vanduta pe piata concurentiala (MWh)</i>	515.029	4.126.042	7.451.218	7.855.153	7.721.000
Pondere vanzarilor pe piata concurentiala in total productie (%)	3,4%	28,2%	45,9%	50,8%	50,6%

Sursa: Raspuns informatii suplimentare beneficiar

- (42) Coreland informatiile din Tabelul nr. 5 cu cele din Tabelul nr. 6, rezulta ca pe piata concurentiala, S.C. HIDROELECTRICA S.A., inregistreaza in perioada 2000-2004, per total productie vanduta, un castig determinat de diferenta dintre pretul de vanzare la producator si costul de productie de aproximativ 4.834 mld. lei.

Tabelul nr. 7-Evolutia valorii diferentelor anuale totale dintre pret si cost pe piata concurentiala a S.C. HIDROELECTRICA S.A.

Mld. lei

	2000	2001	2002	2003	2004	TOTAL
Rezultatul diferentei dintre pret si cost pe piata concurentiala	185,2	1504,6	1822,9	- 690,9	2011,5	4.834

Sursa: Raspuns informatii suplimentare beneficiar

- (43) Daca analizam comparativ rezultatele obtinute din vanzarea energiei electrice pe cele doua piete observam ca, desi pe piata concurentiala se obtine profit, totusi, acesta nu acopera pierderea mare inregistrata de societate pe piata reglementata. Astfel, per ansamblul activitatii, rezultatul este negativ, S.C. HIDROELECTRICA S.A. obtinand o pierdere din vanzarea energiei electrice in perioada 2000-2004 de aproximativ 9.873,7 mld. Lei.

(44) In aceste conditii, consideram ca, ajutorul de stat acordat S.C.HIDROELECTRICA S.A., in valoare de 8.001,23 mld. lei, acopera partial costurile rezultate din prestarea serviciului de interes economic general si anume producerea energiei electrice.

(45) Garantarea de catre stat a creditelor contractate de societate, acordarea de credite bugetare si scutirea de taxe vamale si TVA, exclusiv in scopul realizarii de investitii de interes public, reprezinta doar o compensare a faptului ca societatea este obligata sa indeplineasca serviciul public de productie a energiei electrice. Datorita faptului ca societatea vinde energia electrica pe piata reglementata sub costuri, practic aceasta nu obtine suficiente venituri pentru a finanta investitiile, indispensabile pentru functionarea continua si in siguranta a sistemului hidroenergetic.

5. Conditia de la pct. (19) lit.d) nu este indeplinita deoarece:

(46) Incredintarea serviciului de interes economic general de productie a energiei electrice S.C. HIDROELECTRICA S.A. nu a fost realizata prin licitatie publica.

(47) Prestarea serviciului de productie a energiei electrice a fost incredintat S.C. HIDROELECTRICA S.A. prin hotarare de guvern. In circumstantele in care S.C. HIDROELECTRICA S.A. este singurul agent economic din Romania care produce energie electrica in sistem hidro, o analiza comparativa a costurilor societatii cu costurile pe care le-ar fi suportat o intreprindere care activeaza in acelasi sector, bine manageriata si avand dotarea tehnica adecvata astfel incat sa fie capabila sa indeplineasca cerintele necesare unui serviciu public, nu a putut fi realizata. Pe piata energiei electrice din Romania actioneaza si alti producatori de energie electrica, dar in sistem termo sau nuclear (ex. Termoelectrica, Nuclearelectrica, Electrocentrale etc.). Insa o comparatie cu aceste societati nu ar fi relevanta, deoarece sunt tot intreprinderi publice, care primesc sprijin din partea statului pentru indeplinirea obligatiei de serviciu public de interes general.

(48) Intrucat cele patru conditii mentionate la punctul 3.1. nu sunt indeplinite cumulativ, respectiv conditia prevazuta la punctul 3.1. lit. d) nu a putut fi demonstrata, masurile de sprijin pentru S.C. HIDROELECTRICA S.A., notificate de catre Ministerul Finantelor Publice, constituie ajutor de stat in sensul art.2 din Legea nr.143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare si ale Regulamentului privind ajutorul de stat sub forma

compensarilor acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea serviciilor de interes economic general.

(49) Compensările acordate în vederea îndeplinirii serviciului de interes economic general constituie ajutor de stat compatibil cu mediul concurențial normal dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

A. Ajutorul de stat este necesar în vederea operării serviciului de interes economic general;

B. Ajutorul de stat nu afectează în mod semnificativ comerțul între România și Statele Membre ale Uniunii Europene.

A. Necesitatea acordării sprijinului financiar

(50) S.C. HIDROELECTRICA S.A. realizează un serviciu de interes economic general în vederea funcționării în siguranță a Sistemului Energetic Național, satisfacerii varfurilor de consum și asigurării confortului populației. Măsurile de sprijin financiar au fost acordate în scopul reabilitării și modernizării capacităților de producere a energiei electrice existente precum și încadrării acestora în normele de mediu ale Uniunii Europene.

(51) Obiectivele de investiții finanțate din credite bugetare sunt:

- amenajări hidroenergetice;
- finalizarea capacităților în execuție precum și realizarea de capacități noi pentru producerea energiei electrice;
- lucrări pentru mărirea gradului de siguranță în funcționarea capacităților existente;
- lucrări pentru protecția mediului înconjurător la obiective din sectorul energetic;
- lucrări pentru conservarea energiei.

(52) Creditele externe garantate de către stat în baza H.G. nr. 474/1997, modificată prin H.G. nr. 652/1999 sunt destinate reabilitării hidrocentralei de la Portile de Fier I. Studiile tehnice efectuate de specialiști au arătat că starea tehnică a grupurilor s-a degradat în timp ca urmare a depășirii duratei de viață a unor echipamente, solicitări intensive, funcționării în regimuri foarte variate de debite și caderi etc. Acest lucru poate oricând provoca avarii cu scoaterea din funcțiune pe perioade lungi de timp a unor grupuri. Ținând cont de aceste elemente tehnice și de importanța pe care o are centrala hidroelectrică de la Portile de Fier I pentru Sistemul Energetic Național, se impunea

re tehnologizarea agregatelor în scopul menținerii capacității de producție anuale și asigurării continuității prestării serviciului de producere a energiei electrice.

(53) Prin reabilitarea și modernizarea hidroagregatelor de la centrala Portile de Fier I se are în vedere: asigurarea funcționării în regim permanent a sistemului energetic național prin acoperirea a cca 40% din energia produsă de S.C. HIDROELECTRICA S.A., respectiv a 15% din energia totală a României; creșterea cu 90 MW a puterii instalate pentru toate grupurile și funcționarea în condiții de competitivitate și siguranță cu Sistemul Energetic European Interconectat.

(54) În prezent, pentru hidrocentralele în funcțiune, producția medie multianuală reprezintă 51% din potențialul amenajabil, cu o dimensiune medie anuală de 15.000 GWh/an. Prin realizarea obiectivelor hidroenergetice de mai sus, energia medie multianuală va fi de 22491 GWh/an, reprezentând 76% din potențialul amenajabil.

B. Ajutorul de stat nu afectează în mod nejustificat comerțul între România și Statele Membre ale Uniunii Europene

(55) Așa cum s-a arătat la pct. (36)-(45), ajutorul de stat acordat S.C. HIDROELECTRICA S.A. reprezintă doar o compensare pentru realizarea unor proiecte de investiții indispensabile îndeplinirii în condiții optime a unui serviciu de interes economic general. Pe piața românească nu mai există alt producător de energie electrică în sistem hidro. ceilalți producători de energie din România (în sistem termic și nuclear) sunt, la rândul lor, furnizori de servicii de interes economic general și sunt compensați de către stat în consecință. În aceste condiții, considerăm că acordarea acestui ajutor de stat nu distorsionează în mod nejustificat concurența pe piața relevantă.

(56) Întrucât S.C. HIDROELECTRICA S.A. exportă maxim 20% din cantitatea de energie electrică produsă, apreciem că ajutorul de stat acordat S.C. Hidroelectrica S.A. poate afecta comerțul cu Statele Membre. Ținând cont de cotele mici deținute de societate pe piețele pe care exportă (max. 5%) și de faptul că acest ajutor nu conduce la întărirea poziției pe piața a S.C. Hidroelectrica S.A., fiind doar o compensație pentru îndeplinirea obligației de serviciu public de interes general, considerăm că, comerțul cu Statele Membre nu este afectat în mod nejustificat.

6. Nu exista supracompensare

- (57) Ajutorul de stat acordat S.C. Hidroelectrica S.A. sub forma de garantii guvernamentale, alocatii bugetare si scutire de la plata taxelor vamale si a TVA-ului pentru echipamentele aferente obiectivelor de investitii nu reprezinta o supracompensare, deoarece nu depaseste costurile inerente obligatiei de serviciu public de interes general.
- (58) Astfel sunt indeplinite cumulativ cele doua conditii mentionate la punctul (49), conditii prevazute de *Regulamentul privind ajutorul de stat sub forma compensarilor acordate anumitor intreprinderi carora le-a fost incredintata prestarea serviciilor de interes economic general* pentru a aprecia ca masurile de sprijin pentru S.C. HIDROELECTRICA S.A. Bucuresti, reprezentand compensari pentru indeplinirea serviciului de interes economic general, constituie ajutor de stat compatibil cu mediul concurential normal.

IV. EVALUAREA AJUTORULUI DE STAT

- (59) Modalitatile de acordare a ajutorului de stat de care beneficiaza S.C. HIDROELECTRICA SA sunt:
- a) Scutirea de la plata TVA-ului si a taxelor vamale pentru importurile de echipamente aferente unor obiective de investitii in sistemul hidroenergetic;
 - b) Credite bugetare;
 - c) Garantii pentru credite externe.
- (60) Valoarea obligatiilor scutite de la plata in fiecare an al perioadei analizate este prezentata in tabelul nr.9. Sumele aferente fiecarui an au fost calculate de catre Ministerul Finantelor Publice, in calitate de furnizor, in conformitate cu prevederile Codului Vamal si, respectiv metodologiei in vigoare de calcul a TVA-ului.

Tabel nr. 9- *Valoarea anuala a scutirilor de plati acordate S.C. HIDROELECTRICA S.A.*

Nr. crt.	Perioada acordare	Scutiri Taxe vamale	Scutiri TVA	mld. lei
				TOTAL SCUTIRI
1.	2000	23,76	33,67	57,43

2.	2001	16,59	114,90	131,49
3.	2002	16,02	96,90	112,92
4.	2003	19,18	74,77	93,95
5.	2004	-	44,22	44,22
6.	TOTAL 2000-2004	75,55	364,46	440,01

Sursa: Notificare Ministerul Finantelor Publice

(61) Sumele alocate de stat sub forma de credite bugetare sunt defalcate pe ani in tabelul urmator:

Tabel nr. 10- *Valoarea anuala a alocatiilor bugetare acordate S.C. HIDROELECTRICA S.A.*

mld. lei

Nr. crt.	Perioada acordare	Credite bugetare
1.	2000	764,72
2.	2001	1034,40
3.	2002	1062,79
4.	2003	854,90
5.	2004 -estimat	783,00
6.	TOTAL 2000-2004	4.499,81

Sursa: Notificare Ministerul Finantelor Publice

Intrucat creditele bugetare sunt acordate societatii cu titlu nerambursabil, valoarea totala a acestora reprezinta ajutor de stat.

(62) Valorile creditelor externe contractate de societate cu garantia statului sunt urmatoarele:

Tabel nr. 11 – *Valoarea creditelor externe contractate de S.C. HIDROELECTRICA S.A.*

Nr. crt.	Data acordarii garantiei	Credite externe	
		USD/CHF	Echivalent lei
1.	1995	747.471 USD	24.906.481.191
3.	2002	27.970.484 CHF	740.015.095.188
		28.848.672,7 CHF	763.249.333.623,9
4.	2003	30.015.854,5 CHF	794.129.462.506,5
5.	2004	27.936.302,3 CHF	739.110.749.951,1
	TOTAL		3.061.411.122.460,5

Sursa: Notificare Ministerul Finantelor Publice

Intrucat creditele sunt obtinute 100% cu garantia statului si nici o alta banca nu ar fi acordat o asemenea garantie, s-a evaluat valoarea ajutorului de stat sub forma de garantii ca fiind egala cu valoarea creditelor externe, respectiv 3.061,41 mld. lei.

- (63) Tinand cont de cele precizate la punctele (60)-(62), quantumul total al ajutorului de stat de care beneficiaza S.C. HIDROELECTRICA S.A.este de 8.001,23 mld. lei (440,01 lei+ 4.499,81 lei+3.061,41 lei).

DECIDE

Art. 1. Masurile de sprijin notificate de catre Ministerul Finantelor Publice ce se acorda S.C. HIDROELECTRICA S.A. constituie ajutor de stat in sensul art.2 din Legea nr.143/1999 privind ajutorul de stat, modificata si completata prin Legea nr. 603/2003 si O.G. nr.94/2004 privind reglementarea unor masuri financiare.

Art.2. Ajutorul de stat notificat reprezinta o compensare necesara pentru realizarea in conditii normale de siguranta si continuitate a serviciului de interes economic general de productie a energiei electrice, compensare ce nu afecteaza in mod nejustificat comertul intre Romania si Statele membre ale Uniunii Europene.

Art.3. In temeiul art. 12 alin. (2) lit. b) coroborat cu art.14 alin.(1) lit.j) din Legea nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare, se autorizeaza ajutorul de stat pentru S.C. HIDROELECTRICA S.A. BUCURESTI, acordat prin *O.G. nr. 24/1994, O.G. nr. 41/1995, H.G. nr. 474/1997, modificata prin H.G. nr. 652/1999, Legea datoriei publice nr.81/1999, O.U.G. nr. 247/2000, Legea nr. 631/2002 privind bugetul de stat pe anul 2003, Legea nr. 507/2003 privind bugetul de stat pe anul 2004*, ca ajutor destinat realizarii in conditii de siguranta si continuitate a serviciului de interes economic general.

Art.4. Potrivit dispozitiilor art.24 din Legea nr.143/1999, cu modificarile si completarile ulterioare, Ministerul Finantelor Publice va transmite anual Consiliului Concurentei informatii privind ajutorul de stat acordat S.C. HIDROELECTRICA S.A, in vederea monitorizarii acestuia.

Art.5. Prezenta decizie devine aplicabila la data comunicarii sale.

Art.6. Potrivit prevederilor art.29 din Legea nr.143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificarile si completarile ulterioare, prezenta decizie poate fi atacata de catre persoanele interesate la Curtea de Apel Bucuresti, sectia Contencios Administrativ, in termen de 30 zile de la comunicare.

Art.7. Prezenta decizie va fi comunicata de catre Secretariatul General din cadrul Consiliului Concurentei:

- Ministerului Finantelor Publice, Strada Apolodor nr. 17, sector 5, Bucuresti;
- S.C. HIDROELECTRICA S.A., Str. Constantin Nacu, nr. 3 Sector 2, Bucuresti.

Art. 8. Secretariatul General si Directia Autorizare Ajutor de Stat din cadrul Consiliului Concurentei vor urmari aducerea la indeplinire a prezentei Decizii.

PRESEDINTE

MIHAI BERINDE

VICEPRESEDINTE

CONSTANTIN CIUTACU

CONSILIER DE CONCURENTA CONSILIER DE CONCURENTA

MIHAI GIUGARIU

JOZSEF NEMENYI